

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoCsp/6/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8323201487
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8323201487.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Kataríny Krochtovej v spore žalobcu: O. E. C. H., rod. U., na. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXXX/X, XXX XX U., právne zastúpená JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: Home Credit, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpený Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 1.mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, o primerané finančné zadostučinenie 1 382,90 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 13Csp/30/2023-123 zo dňa 04.01.2024 v spojení s opravným uznesením č. k. 13Csp/30/2023-165 zo dňa 11.01.2024, takto jednohlasne

rozhodol:

- P o t v r d u j e rozsudok vo výroku I. a III v spojení s opravným uznesením.
- Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením rozhodol (cit.):

I. „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi sumu vo výške 300,-Eur v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobu v prevyšujúcej časti zamieta.

III. Súd žalobkyňi priznáva nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému v rozsahu 100% z prisúdenej sumy s tým, že o samotnej výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením súdneho úradníka.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 3 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 4, § 53 ods. 1, ods. 3 a ods. 5, § 54 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len „ZoSÚ“), § 3 ods. 3 a ods. 5, § 4 ods. 2 zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) a čl. 6 a čl. 7 Smernice č. 93/13/EHS Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“).

3. Vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa sa návrhom na začatie konania o primerané finančné zadostučinenie domáhala, aby súd prvej inštancie zaviazal žalovaného na povinnosť zaplatiť primerané finančné zadostučinenie vo výške 1 382,90 eur, a taktiež aby súd zaviazal žalovaného na povinnosť nahradiť jej trovy konania. Žalobkyňa ako spotrebiteľka si nárok na primerané finančné zadostučinenie uplatnila z dôvodu porušenia jej spotrebiteľských práv, ktoré bola nútená brániť v Základnom konaní. Uplatnený nárok odôvodnila tým, že v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod č.k. 21Csp/45/2020 bola ako žalobkyňa v postavení spotrebiteľky o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a o

vydanie bezdôvodného obohatenia v celom rozsahu úspešná. Rozsudkom Okresného súdu Humenné č.k. 21Csp/45/2020-118 zo dňa 20.07.2021 v spojení s opravným uznesením súd v základnom konaní určil, že úver zo Zmluvy o hotovostnom úvere, uzavretý medzi stranami sporu zo dňa 13.05.2015 je bezúročný a bezpoplatkov, a zároveň zaviazal žalovaného povinnosťou zaplatiť žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 1 082,90 eur. Tento rozsudok bol následne rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 7CoCsp/19/2022-155 zo dňa 28.11.2022 potvrdený.

4. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že v prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. V danej veci mal jednoznačne za preukázané, že v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 21Csp/45/2020 žalobkyňa úspešne uplatnila svoje právo. Z vykonaného dokazovania vo veci pod sp. zn. 21Csp/45/2020 vyplynulo, že medzi stranami tohto konania bola uzavretá úverová zmluva o hotovostnom úvere zo dňa 13.03.2015, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 3 500 eur. Žalobkyňa sa úver zaviazala zaplatiť v 36 mesačných splátkach vo výške 145,56 eur. RPMN bola vo výške 29,7 % a úroková sadzba vo výške 26 %. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že konkrétna zmluva o hotovostnom úvere neobsahuje všetky náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 ZoSÚ a z týchto dôvodov sa v zmysle ust. § 11 ods. 1 ZoSÚ považuje za bezúročný a bezpoplatkov. Konštatoval, že žalobkyňa úspešne ako spotrebiteľ uplatnila porušenie práva a povinnosti stanoveného zákonom. Mal za to, že práva žalobkyne boli bezpochyby porušené, a rovnako bolo v základnom konaní preukázané aj porušenie povinnosti žalovaného. Následne súd prvej inštancie s poukazom na cieľ primeraného finančného zadosťučinenia, uviedol, že predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom alebo osobitnými predpismi. Ďalej uviedol, že povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jej priame vyčíslenie, a preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí ak tu ujma je a to bez právneho významu, či táto skutočne vznikla. S poukazom na rozhodovaciu prax Krajského súdu v Prešove uviedol, že pri posudzovaní dôvodnosti uplatneného nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia súd zohľadňuje aj postoj spotrebiteľa, ktorý sa aj napriek jeho slabšiemu postaveniu rozhodol brániť svoje práva. Dospel k záveru, že v danom prípade žalobkyni vznikla ujma aj v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť jej ujmu aj vo sfére rodinného, súkromného, ale aj spoločenského života. Vzhľadom na porušenie práva žalobkyne zo strany žalovaného, a taktiež aj na intenzitu zásahu do jej práv ako spotrebiteľa, a taktiež aj na dĺžku trvania závadného stavu považoval súd právny základ nároku na finančné zadosťučinenie za daný. Následne pristúpil k posudzovaniu výšky finančného zadosťučinenia, pričom uviedol, že jeho výška závisí od úvahy súdu. Dospel k záveru, že v dôsledku konania žalovaného hrozila žalobkyni ujma v podobe preplatenia poskytnutého úveru, k čomu aj čiastočne došlo, a až na základe rozhodnutia súdu v základnom konaní bol žalobkyni tento preplatok vo výške 1 082,90 eur s prísl. priznaný a ako boezdôvodne obohatenie vydaný. Zároveň považoval súd konanie žalovaného za závažnejšie aj v tej súvislosti, že vzhľadom na záver súdu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru vyslovený v predchádzajúcom konaní žalovaný opätovne trval na tom, že zmluva spĺňala všetky zákonom požadované náležitosti. K samotnej výške primeraného finančného zadosťučinenia uviedol súd, že sa jedná o nárok, ktorý podlieha úvahe súdu, a preto bolo potrebné vychádzať z povinnosti žalobkyne tvrdiť a preukázať rozhodujúce skutočnosti, ktoré ju k uplatneniu primeraného finančného zadosťučinenia viedli. Nakoľko žalobkyňa v predmetnom konaní ani len netvrdila a už vôbec nepreukázala ďalšie okolnosti umožňujúce ovplyvniť rozhodnutie o výške primeraného finančného zadosťučinenia, považoval súd primerané finančné zadosťučinenie vo výške 300 eur za dôvodné. Podľa názoru súdu primerané finančné zadosťučinenie v tejto výške zodpovedalo svojmu účelu, a poskytlo žalobkyni satisfakciu, a taktiež odradilo dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľa. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie priznal žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie vo výške 300 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. K námietke litispendencie zo strany žalovaného súd prvej inštancie uviedol, že základné konanie pod sp. zn. 21 CSP/45/2020 vychádzalo z identickej zmluvy o hotovostnom úvere, avšak vo veci boli vydané dve samostatné rozhodnutia súdu, a to rozsudok pod č. k. 21Csp/45/2020-118 zo dňa 20.07.2021, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.12.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 7CoCsp/19/2022-155 zo dňa 28.11.2022, ktorým bolo rozhodnuté o bezpoplatkovosti a bezúročnosti úveru a rozsudok č.k. 21Csp/45/2020 zo dňa 09.06.2020, ktorým bolo rozhodnuté o neprijateľnosti zmluvných podmienok. Uviedol, že nároky priznané jednotlivými rozsudkami v základnom konaní boli rovnako rozdielne, a preto dospel k záveru, že v danom prípade nebola založená prekážka litispendencie.

5. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 v spojení s ust. § 262 CSP, a preto úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy s tým, že o výške trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia.

6. Proti výroku I. a III. rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktoré odôvodnil ust. § 365 ods. 1 f) a h) CSP. Namietal, že podkladom, na základe ktorého si žalobkyňa nárokovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia bol rozsudok vydaný súdom prvej inštancie pod sp. zn. 21Csp/45/2020. V tejto súvislosti zdôraznil, že žalobkyňa si uplatňuje nárok na priznanie dvoch finančných zadosťučinení, a to v konaní pod sp. zn. 12Csp/30/2020 a 13Csp/30/2020 jednou žalobou, v jednom konaní a z jednej úverovej zmluvy. Nesúhlasil s názorom súdu, o prípadnom narastaní dlhu z úverovej zmluvy, nakoľko v čase podania žaloby v konaní vedenom pod sp. zn. 21Csp/45/2020 bola zmluva ukončená a žalovaný od žalobkyne nevyháňal žiadne plnenie, a taktiež neuskutočňoval žiadne kroky smerujúce k vymoženiu pohľadávky. Zároveň upozornil, že žalobkyňa zo zmluvy o úvere uzatvorenej so žalovaným iniciovala až 3 súdne konania vedené na súde prvej inštancie pod sp. zn. 21Csp/45/2020, 12Csp/30/2023 a 13Csp/30/2023. Mal za to že uvedenými konaniami si žalobkyňa uplatňovala duplicitný nárok len na základe jednej úverovej zmluvy. Zároveň uviedol, že z predložených dôkazov jednoznačne vyplývalo, že žalobkyňa si bola vedomá svojich záväzkov na základe uzavretej úverovej zmluvy, a taktiež v konaní nepreukázala, že by voči nej došlo k aplikácii neprijateľných zmluvných podmienok, a ani to že by jej bola spôsobená ujma, či už v majetkovej, resp. spoločenskej alebo rodinnej sfére. Taktiež poukázal na skutočnosť, že žalobkyňa bola v konaní zastúpená právnym zástupcom, a teda nešlo o sobou, ktorá svoje práva musela brániť samostatne, pričom sama iniciovala ich začatie. Vo vzťahu k preukážke litispendencie uviedol, že súd je povinný ex officio skúmať procesné podmienky počas celého priebehu súdneho konania, a v prípade, že ak zistí nedostatok procesnej podmienky je povinný postupovať v závislosti od toho či sa jedná o odstrániteľnú resp. neodstrániteľnú prekážku. V prípade, ak sa jedná o neodstrániteľnú prekážku konania je povinný konanie zastaviť. Uviedol, že žalobkyňa podala dve žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, a to dňa 15.05.2023, a tie sú vedené pod sp. zn. 13Csp/30/2023 a 12Csp/30/2023. Podkladom pre vyplatenie oboch nárokov bol podľa žalovaného záver súdu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti Zmluvy o úvere. Taktiež súd prvej inštancie vyhlásil neprijateľnosť zmluvných podmienok, pričom žalovaný uviedol, že žalobkyňa si v uvedených konaniach uplatňovala duplicitné nároky. Mal za to, že na súde prvej inštancie prebiehajú dve totožné konania, čo zakladá tzv. prekážku litispendencie. Žalovaný uviedol, že v prípade ak súd vyhlási zmluvu za bezúročnú a bezpoplatkovú nedochádza k vzniku žiadnej škody na strane spotrebiteľa. Práve naopak, tento získava výhodný úver, ktorý by mu žiadna iná inštitúcia neposkytla. V takomto prípade by priznanie primeraného finančného zadosťučinenia bolo v rozpore s ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Následne poukázal na rozhodovaciu prax Krajského súdu v Prešove, a uviedol, že pokiaľ súd vyhodnotil aj v predchádzajúcom konaní úverovú zmluvu za bezúročnú a bezpoplatkovú žalobkyni mohla vzniknúť ujma iba za zaplatené úroky, ktoré mu však rozsudkom pod sp. zn. 21Csp/45/2020 boli vrátené. Zároveň uviedol, že žalobkyňa nepreukázala aplikáciu neprijateľných zmluvných podmienok zo strany žalovaného. Mal za to, že v prípade žalobkyne sa jednalo o vysokoškolsky vzdelanú osobu zastúpenú právnym zástupcom, ktorá iniciovala obidve súdne konania. Ďalej poukázal na to, že žalovaný vystupuje ako nebankový subjekt, ktorý konal v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. a žalobkyni poskytol úver, za ktorý požadoval úroky. Mal za to, že žalobkyňa vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nevzniklo ani len potencionálne riziko ujmy, pričom z celého zmluvného vzťahu sa snažila vyťažiť výhody a finančné prostriedky. Zdôraznil, že postavenie slabšej strany v zmluvnom vzťahu neznamena, že mu bude poskytovaná bezbrehá ochrana, pričom poukázal na to, že aj od spotrebiteľa sa vyžaduje určitá miera pozornosti. Zároveň uviedol, že v danom prípade bolo potrebné skúmať aj hľadisko uplatneného nároku, keďže mal za to, že žalobkyňa doposiaľ žiadnym spôsobom nepreukázala v čom pocítovala porušenie svojich práv. Taktiež nepreukázala v čom vidí odôvodnenosť požadovanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia. S poukazom a na rozhodnutia odvolacích súdov uviedol, že v danom prípade sa nejednalo o naplnenie účelu ochrany spotrebiteľa, tak ako to mal na mysli zákonodarca, ale zo strany žalobkyne šlo o neopodstatnené obohacovanie sa. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie z dôvodu prekážky litispendencie zastavil, resp. v napadnutej časti zrušil a vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia.

7. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení uviedla, že sa nestotožňuje s námietkami žalovaného a poukázala na to, že súd sa vo svojom odôvodnení dostatočne zaoberal všetkými právne významnými námietkami žalovaného. To, že závery súdu prvej inštancie neboli v súlade s predstavami žalovaného ešte podľa

žalobkyne nemôže založiť arbitrárnosť a nepresvedčivosť napadnutého rozsudku. V tejto súvislosti odkázala na uznesenia Najvyššieho súdu SR, a taktiež aj na uznesenie Ústavného súdu SR, pričom mala za to, že skutočnosť, že žalovaný sa s odôvodnením súdu prvej inštancie nestotožnil ešte sama o sebe nemohla viesť k záveru o nedôvodnosti, resp. arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Ďalej uviedla, že argumenty žalovaného prednesené v konaní pred súdom prvej inštancie len preukázali to, že žalovaný si neuvedomoval a nepriznal svoje pochybenie a porušenie spotrebiteľských noriem, čo má za následok preukázanie opodstatnenosti nároku na primerané finančné zadostučinenie. Výsledok a záver vyplývajúce zo základného konania evidentne preukázali, že žalobkyňa bola v základnom konaní úspešná. Správanie žalovaného v konaní pred súdom prvej inštancie podľa názoru žalobkyne len preukázalo to, že sa súdne konanie snažil využiť vo svoj prospech, a to aj napriek tomu, že žalovaný má skúsenosti a vedomosti aj z iných obdobných súdnych konaní v ktorých bol so svojimi právnymi názormi neúspešný. S poukazom na cieľ a podstatu primeraného finančného zadostučinenia uviedla, že suma o ktorú sa mal žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatiť mala byť aj sumou vo výške ktorej malo byť primerané finančné zadostučinenie priznané, avšak jednalo sa o objektívne a exaktné kritérium, a preto by malo byť brané do úvahy. Sumu primeraného finančného zadostučinenia vo výške 300 eur považovala najmä na postoj žalovaného a intenzitu porušenia spotrebiteľských noriem za primeranú. Zdôraznila, že žalovaný odmieta niešť akúkoľvek zodpovednosť za porušenie zákonných povinností. Mala za to, že výška priznanej sumy primeraného finančného zadostučinenia je zjavne nízka, a to najmä pre to, že suma 300 eur nepredstavovala ani 0,00004 z výšky zisku žalovaného za rok 2022. Poukázala najmä na to, že žalovaný sa porušenia nedopustil iba voči nej, ale vzhľadom na povahu zmlúv uzatváraných so svojimi klientmi a „modus operandi“ v kontraktačnom procese, aj voči viacerým svojim klientom. Vzhľadom na uvedené mala za to, že priznaná suma napĺňala jednotlivé funkcie inštitútu primeraného finančného zadostučinenia a nepredstavovala neprimerané obohatenie na strane spotrebiteľa. Následne odkázala na rozhodovaciaj prax Okresného súdu Žilina, a taktiež aj Krajského súdu v Trnave. Vo vzťahu k námietke litispendencie uviedla, že pokiaľ žalovaný poukázal na konanie vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 12Csp/30/2023, tak mala za to, že tento nárok vyplýval z iného právneho titulu, a to z určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok podľa rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 21Csp/45/2020-44 zo dňa 09.06.2020. V predmetnom konaní pod sp. zn. 13Csp/30/20203 nárok na primerané finančné zadostučinenie vyplýva z iného právneho titulu, a to z určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a uloženia povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie. V závere uviedla, že len samotná skutočnosť, že sa jedná o konania medzi totožnými sporovými stranami a z tej istej úverovej zmluvy, nemusí nevyhnutne viesť k záveru iniciovania jedného spoločného konania, keďže sa jedná o nárok z rozdielnych porušení spotrebiteľských práv, ako aj z iných právnych základov. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil, a taktiež si uplatnila aj náhradu trov odvolacieho konania.

8. Ďalšie vyjadrenia vo veci podané neboli.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 CSP, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 CSP a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

12. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdny sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že nedošlo k naplneniu tejto odvolacej námietky.

13. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani táto odvolacia námietka naplnená nebola.

14. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

15. V prvom rade sa odvolací súd vysporiadal s procesnou námietkou litispendencie vznesenou žalovaným. Odvolateľ namietal, že žalobkyňa podala dve žaloby o zaplatenie primeraného finančného zadostučinienia dňa 15.05.2023, ktoré sú ako konania vedené na súde prvej inštancie pod sp. zn. 13Csp/30/2023 a 12Csp/30/2023. Žalovaný mal za to, že sa jedná o jednu žalobu, pričom podkladom oboch konaní malo byť vyhodnotenie úverovej zmluvy z bezúročnú a bezpoplatkov, na základe čoho bol zaviazaný na vydanie bezdôvodného obohatenia, a taktiež vyhlásenie neprijateľných zmluvných podmienok. V takomto prípade by došlo k duplicitnému priznaniu primeraného finančného zadostučinienia.

16. Podľa ust. § 159 CSP, začatie konania bráni tomu, aby o tom istom spore prebiehalo na súde iné konanie. Ak na súde prebieha o tom istom spore iné konanie, súd zastaví konanie, ktoré sa začalo neskôr.

17. Podľa ust. § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

18. Tzv. prekážka litispendencie, prekážka začatého konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienok konania, ktorý má za následok zastavenie konania. Táto prekážka bráni tomu, aby na súde prebiehalo iné súdne konanie v tej istej veci. Ak teda na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike je začaté konanie, ktoré má rovnaký predmet konania a rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. Na to, aby šlo o prekážku litispendencie je potrebné, aby boli naplnené všetky uvedené znaky, inak nejde o tú istú vec. Totožnosť predmetu konania je totožnosť nároku uplatneného z rovnakého skutkového základu, či skutkového deja. O tie isté strany konania ide aj vtedy, ak v konaní vystupujú ako nositelia práv z rovnakého právneho vzťahu v opačnom procesnom postavení, a tiež vtedy, ak v neskoršom konaní vystupujú právni nástupcovia účastníkov už skončeného konania. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený (t.j. ak je založený na

rovnakých skutkových okolnostiach a rovnakom právnom dôvode). Podmienky totožnosti účastníkov konania a totožnosti predmetu konania musia byť naplnené kumulatívne. (Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2011, sp. zn. 5Cdo/280/2010).

19. V predmetnom prípade odvolací súd nezhliadol naplnenie tejto námietky, keďže právnym základom, od ktorého žalobkyňa v tomto konaní odvodzuje nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia bol daný rozsudkom Okresného súdu Humenné, č. k. 21Csp/45/2020-118 zo dňa 20.07.2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 7CoCsp/19/2022-15 zo dňa 28.11.2022. V základnom konaní sp. zn. 21Csp/45/2020 Okresného súdu Humenné sa žalobkyňa nedomáhala len určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti, ale aj určenia neprijateľných zmluvných podmienok. Základné konanie vychádzalo z identickej úverovej zmluvy o hotovostnom úvere, avšak došlo k vydaniu dvoch rozsudkov, kde prvým ako to je spomenuté vyššie bol úvere určený za bezúročný a bezpoplatkov a žalovaný bol zaviazaný na vydanie bezdôvodného obohatenia. Druhým rozsudkom č. k. 21Csp/45/2020-44 zo dňa 09.06.2020 bolo rozhodnuté o neprijateľnosti zmluvných podmienok. Za porušenie spotrebiteľského práva, spočívajúceho v určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky v konaní vedenom pod sp. zn. 12Csp/30/2023 si žalobkyňa uplatnila tento nárok na primerané finančné zadosťučinenie v nadväznosti na rozsudok Okresného súdu Humenné č. k. 21Csp/45/220-44 zo dňa 09.06.2020. Z uvedeného je zrejmé, že podmienka totožnosti predmetu konania tak naplnená nebola, nakoľko podkladom tohto konania nie je rovnaký rozsudok ako v konaní vedenom pod sp. zn. 12Csp/30/2020. Žalovaný stotožnil konania vedené na súde prvej inštancie, pričom z obsahu predloženého spisu vyplýva, že žalobkyňa svoj nárok odvodzuje z odlišných podkladov.

20. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

21. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre úspešné uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

22. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

23. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk

európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva "odradzujúci").

24. Ak práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou, potom v zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc, musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“.

25. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia. (pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/127/2017).

26. Žalobkyňa si v predmetnom konaní uplatnila nárok na náhradu primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 300 eur, titulom úspešného uplatnenia svojich spotrebiteľských práv v spore vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 21Csp/45/2020.

27. V konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 21Csp/45/2020 sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému okrem iného určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o hotovostnom úvere. Okresný súd Humenné rozsudkom č. k. 21Csp/45/2020-118 zo dňa 20.07.2021 vyhovel žalobca určil, že žalovaný je povinný vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 1 082,90 eur. Tento rozsudok bol následne potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 7CoCsp/19/2020-155 zo dňa 28.11.2022.

28. Vo vyššie uvedenom rozsudku súd prvej inštancie konštatoval, že medzi stranami sporu sa jednalo o spotrebiteľský vzťah, ktorý bol založený zmluvou o hotovostnom úvere zo dňa 13.03.2015. Súd prvej inštancie v závere uviedol, že predmetnú zmluvu bolo potrebné považovať za bezúročnú a bezpoplatkovú nakoľko táto neobsahovala všetky náležitosti v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. f),j) a k) ZoSÚ. V konaní bolo preukázané porušenie práv spotrebiteľa a za takéto porušenie možno považovať aj to, že žalovaný poskytol žalobkyni úver, ktorý bol na základe rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 21Csp/45/2020 uznaný za bezúročný a bezpoplatkový a bola v ňom konštatovaná neprijateľná zmluvná podmienka v úverovej zmluve.

29. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Pre priznanie daného nároku pritom nie je relevantné, či ku vzniku ujmy aj reálne došlo alebo nie. Na to, aby všeobecný súd priznal spotrebiteľovi nárok na primerané finančné zadosťučinenie, teda úplne postačuje len samotná existencia hrozby vzniku ujmy počas účinnosti zákona č. 250/2007 Z. z. Súd prvej inštancie preto správne uzavrel, že v dôsledku konania žalovaného hrozila žalobkyni ujma v podobe preplatenia poskytnutého úveru, k čomu aj v konečnom dôsledku čiastočne došlo. Následne žalobkyňa musela svoje práva chrániť súdnou cestou, s čím je logicky spojené aj vynakladanie prostriedkov, pričom súdne konania predstavujú obzvlášť stresujúci zážitok, ktorý je daný obavami z výsledku súdneho konania, ale aj možnosťou vzniku ďalšej majetkovej ujmy.

30. Žalobkyňa bola ako spotrebiteľka domáhajúca sa ochrany svojich práv spotrebiteľa, v konaní vedenom pod sp. zn. 21/45/2020 úspešná a bezpochyby právo na zadosťučinenie má. Základ nároku je teda daný. Posúdenie každého nároku je vecou individuálnych skutkových zistení. Správne súd prvej inštancie konštatoval, keď uviedol, že v prípade primeraného finančného zadosťučinenia ide o nárok, ktorý podlieha voľnej úvahe súdu, avšak všeobecnou zásadou, ktorou je potrebné sa riadiť je princíp primeranosti.

31. S poukazom už na vyššie uvádzané odvolací súd konštatuje, že za daného stavu vzhľadom na závažné porušenie práv žalobkyne zo strany žalovaného, ktorej ochrany sa žalobkyňa úspešne domáhala na všeobecnom súde, je priznanie primeraného finančného zadosťučinenia plne dôvodné. Nemožno sa preto stotožniť s názorom odvolateľa, že v konaní pred súdom prvej inštancie nebolo preukázané, že došlo k porušeniu práv ustanovených za účelom ochrany žalobkyň ako spotrebiteľa.

32. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením v jeho napadnutej časti výroku I. a III. postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

33. K správne mu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania.

34. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalobkyňa ako sporová strana, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, má nárok na náhradu trov tohto štádia konania proti žalovanému, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

35. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).